

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I
POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2007. GODINI**

Zagreb, svibanj 2008. godine

UVOD

Hrvatski zavod za norme (HZN), kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske, osnovan je na temelju Zakona o normizaciji (Narodne novine 163/2003), Uredbom o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme koja je donesena u studenome 2004. godine (Narodne novine 154/2004), a izmijenjena u travnju 2005. godine (Narodne novine 44/2005).

Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine.

Hrvatski zavod za norme predstavlja Republiku Hrvatsku kao član u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (International Organization for Standardization) i Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (International Electrotechnical Commission), kao pridruženi član (affiliate) u Europskom odboru za normizaciju CEN (European Committee for Standardization) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization), a u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (European Telecommunications Standards Institute) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

Ovo Izvješće o izvršenju programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme odnosi se na 2007. godinu.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i raspačava hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata

10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normirnim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO TBT
14. obavlja poslove kontaktne točke za Codex Alimentarius
15. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
16. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
17. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
18. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
19. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
20. provodi potvrđivanje sukladnosti s hrvatskim normama
21. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
22. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
23. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
24. surađuje s gospodarskim i sličnim strukovnim udruženjima, visokim učilištima i slično povezano s područjima svoje djelatnosti
25. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa u vezi s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a.

Statutom HZN-a utvrđen je način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva.

Na temelju novih prijava za članstvo, Upravno je vijeće tijekom 2007. godine prihvatilo nove članove. U Tablici 1. prikazani su podaci o članovima HZN-a prema vrsti članstva i pravnih osoba u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2007. godine.

Tablica 1 - Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2006-12-31	2007-12-31
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ostvaruju dobit	11	14
Članovi promatrači – Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit	1	1
Redoviti članovi:		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	253	287
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ust. i slično	28	30
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – struk. komore ili udr.	5	5
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	9	9
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit - škole	3	3
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	27	28
Fizičke osobe - pojedinci	32	35
Obt – fizičke osobe	15	17
Ukupno redovnih članova	374	416
Ukupno redovnih i promatračkih članova	386	431
Odustaju		
Sveukupno članova	386	431
Tijelo državne uprave	40	41

Iz tablice je razvidno da je tijekom 2007. godine došlo do povećanja broja članova HZN-a za 45, odnosno 11.66%, tako da je broj članova HZN-a na dan 2007-12-31 bio 431.

Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a. Na dan 2007-12-31 ukupno 41 tijelo državne uprave prijavljeno je za suradnju s HZN-om, odnosno jedno tijelo više u odnosu na 2006. godinu.

Na internetskim stranicama HZN-a uspostavljeno je zaštićeno područje za članove HZN-a koje omogućuje pristup nacionalnim, europskim i međunarodnim normizacijskim dokumentima i informacijama. Članovima HZN-a dostavljene su lozinke za pristup zaštićenom području.

Na zaštićenim stranicama, za članove HZN-a uspostavljen je i redovito se održava popis propisa u kojima su hrvatske norme podrška njihovoj primjeni s poveznicom na svaki pojedini propis u Narodnim novinama. Ako je popis

norma uz taj propis na zahtjev tijela državne uprave priređen u HZN-u, taj je popis dostupan kao poseban dokument.

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, Stručno vijeće i ravnatelj.

Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1. UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik i članovi Upravnog vijeća HZN-a imenovani su rješenjem Vlade Republike Hrvatske 7. prosinca 2007. godine (Klasa: 080-02/07-01/144, Urbroj: 50304/2-07-01. Na istoj sjednici Vlade Republike Hrvatske razriješeni su dotadašnji članovi Upravnog vijeća.

Upravno je vijeće tijekom 2007. godine održalo devet sjednica. Na sjednicama Upravnoga vijeća raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

3.2. STRUČNO VIJEĆE

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. Sukladno Uredbi o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

U skladu s člancima 32. i 33. Statuta, 31. listopada 2007. godine sazvana je konstituirajuća sjednica Stručnog vijeća HZN-a. Na sjednici je usvojen Poslovnik o radu, izabran predsjednik Stručnog vijeća, gospodin Trpimir Župić, dipl. ing., iz Hrvatske gospodarske komore, predloženi kandidati za članove Savjeta za norme te predložena četiri člana Stručnog vijeća u Upravno vijeće HZN-a.

3.3. RAVNATELJ

U skladu s člankom 35. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme. S obzirom na to da je, od osnivanja HZN-a kao samostalne ustanove, poslove ravnatelja HZN-a obavljala privremena ravnateljica, na 16. sjednici Upravnoga vijeća održanoj 14. prosinca 2006.

godine donesena je odluka o raspisivanju natječaja za imenovanje ravnatelja HZN-a. Natječaj za ravnatelja HZN-a je raspisan 20. prosinca 2006. godine.

Vlada Republike Hrvatske je, nakon provedenog javnog natječaja, na sjednici održanoj 15. veljače 2007. godine (Klasa: 080-02/07-01/21, Urbroj: 50304/2-07-01) donijela rješenje o imenovanju ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme, gospodina mr. sc. Dragutina Funde.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja vezana za obavljanje djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja od značenja za rad HZN-a.

Tijekom 2007. godine izvršene su izmjene i dopune u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Na temelju članka 22. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je donijelo Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za norme na 16. sjednici održanoj dana 14. prosinca 2006. godine, Broj: HZN-7-1/2006-SZ-15 od 14. prosinca 2006. godine, Hrvatski zavod za norme utvrdio je pročišćeni tekst Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (Broj: HZN-7-1/2006-DF-16) 12. ožujka 2007. godine.

Tijekom 2007. godine Upravno vijeće HZN-a donijelo je tri izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta: na sjednici održanoj 19. ožujka, 17. svibnja i 28. lipnja 2007. godine.

5. UNUTRAŠNJA PRAVILA RADA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Prema članku 13. Statuta HZN-a, djelatnost se HZN-a obavlja u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju.

Nakon početka rada HZN-a, tijekom 2005. godine, nakon analize odgovarajućih dokumenata međunarodnih organizacija ISO i IEC i europskih organizacija CEN, CENELEC i ETSI kojima se utvrđuju pravila rada tih organizacija i njihovih članova, pristupilo se pripremi novih pravila rada HZN-a.

U postupku pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i potpisivanja Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (WTO TBT) Republika je Hrvatska preuzela obvezu primjene Kodeksa dobre prakse za normizaciju u radu hrvatskoga nacionalnog normirnog tijela pa su odredbe tog dokumenta,

koji postavlja niz detaljnih pravila za rad nacionalne normizacije, također uvrštene u pravila rada HZN-a.

Unutrašnja pravila rada HZN-a pripremaju se vodeći računa o jednom od uvjeta za članstvo u europskim normiranim tijelima CEN i CENELEC, prema kojem statut i pravila nacionalnoga normiranog tijela moraju biti potpuno usklađena s načinom organizacije dragovoljne normizacije koji primjenjuju ta europska tijela, kako bi budućem članu u potpunosti omogućili sudjelovanje u njihovom radu.

Kako se neke od obveza budućeg članstva u CEN-u i CENELEC-u ne odnose izravno na nacionalno normirano tijelo, nego na ukupan nacionalni okoliš, a posebno na zakonodavni okvir za tehničko zakonodavstvo, izrada i primjena novih pravila rada HZN-a u značajnoj mjeri ovisi o napretku procesa tehničkoga usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s europskom pravnom stečevinom i stupnju spremnosti hrvatskog gospodarstva za integraciju u unutarnje europsko tržište.

Tijekom 2007. godine Upravno vijeće je usvojilo sljedeće dokumente:

- UPN 1: *Normizacija općenito, ciljevi i osnovna načela*
- UPN 2: *Vrste dokumenata i njihovo označivanje*
- UPN 5, *Osnivanje i rad tehničkih odbora*
- UPN 6, *Sastavljanje i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti.*

6. RAD HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

6.1. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Na početku 2007. godine u HZN-u bilo je zaposleno 48 zaposlenika (5 magistara znanosti, 32 VSS, 1 VŠS i 10 SSS) na neodređeno vrijeme te 2 zaposlenika na određeno vrijeme kao zamjena za roditeljski dopust (VSS).

Na temelju natječaja za popunu radnih mjesta tijekom 2007. godine zaposleno je 15 novih zaposlenika na neodređeno vrijeme na nepopunjenim radnim mjestima (3 magistra, 6 VSS i 6 SSS).

Na dan 31. prosinca 2007. godine HZN ima 59 zaposlenika (1 doktor znanosti, 7 magistara znanosti, 34 VSS i 16 SSS).

Za obavljanje radnih zadataka HZN-a tijekom 2007. godine, 7 zaposlenika (4 VSS i 3 SSS) radilo je stalno ili povremeno na temelju ugovora o djelu na nepopunjenim radnim mjestima.

Zbog specifičnih stručnih poslova normizacije za koje su potrebna dodatna specijalistička znanja koja se ne mogu steći redovitim školovanjem, potrebno je trajno obrazovanje zaposlenika HZN-a kako bi oni bili spremni za obavljanje

svakodnevnih poslova i kako bi se omogućio njihov dalji razvoj. Stoga su svi zaposlenici HZN-a tijekom 2007. godine bili su uključeni u različite programe obrazovanja.

Novi zaposlenici pripremljeni su za rad kratkim uvodnim programom u HZN-u i dodijeljeni su im mentori za razdoblje probnog rada. Novi su zaposlenici također uključeni u početno obrazovanje Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija o Europskoj uniji (npr. Osnove EU; Pretraživanje i pronalaženje dokumentacije EU, Uvod u ekonomsku politiku EU, Regionalna politika EU, Prevođenje i europske integracije) koju su već ranije prošli svi zaposlenici HZN-a.

Tijekom 2007. godine nastavljeno je redovito obrazovanje u području stranog jezika (engleski jezik). Obrazovanje obuhvaća sve zaposlenike HZN-a.

Tijekom 2007. godine provodilo se obrazovanje zaposlenika u informatici prema ECDL programu (European Computer Driving Licence). Ukupno je 38 zaposlenika bilo uključeno u program obrazovanja. Sedam zaposlenika je položilo sve ispite i steklo ECDL diplomu (ECDL full certificat - 7 ispita). Ostali zaposlenici, njih 31, nakon završenih pojedinih modula obrazovanja položili su odgovarajući broj ispita na putu prema ECDL diplomu.

Pet zaposlenika HZN-a tijekom 2007. godine završilo je tečajeve za internog auditora kvalitete: *Food Safety Management Development Programme; ISO 22000:2005 Food Safety Management System auditing*, Zagreb, 3. i 4. travnja 2007. godine, *Quality Management Development Programme; ISO 9001:2000 Quality System Auditing*, Zagreb, 12. i 13. travnja 2007. godine, *Environmental Management Development Programme; ISO 1400:2004 Environmental System auditing*, Zagreb, 10. i 11. svibnja 2007. godine, *Internal Auditor for Information Security Management System (ISMS)*, 27. i 28. lipnja 2007. godine u organizaciji SGS Adriatica, Zagreb.

Nekoliko zaposlenika HZN-a završilo je ISO e-learning course - *Managing national participation in International Standardization*, u Zagrebu (e-learning) od 1. listopada 2007. godine do 25. siječnja 2008. godine, kao i *training course for trainers*, školovanje za voditelja stručnih radionica i seminara, CARDS 2003/EuropeAid/120335/C/SV/HR, Zagreb, 21. do 24. svibnja 2007. Također, uspješno je završen tečaj za ISO elearning Module 1: *Assessing priorities for standardization* 6. ožujka 2007. godine, a 12. listopada 2007. godine za ISO e-learning Module 3: *Adopting and Implementing International standards*.

Zaposlenici Hrvatskog zavoda za norme sudjelovali su na mnogobrojnim domaćim i međunarodnim skupovima, seminarima i konferencijama, i to kao članovi programskih odbora, pozvani predavači te sudionici. Na taj su način promovirali ponajprije rad Hrvatskog zavoda za norme. U nastavku donosimo podatke o najznačajnijim skupovima:

- skup „Zaštita od korozije primjenom premaza“ u organizaciji Hrvatskog društva za zaštitu materijala koji se održao u Zagrebu 7. ožujka 2007. godine;

- prva konferencija o hrani koja se u organizaciji Hrvatske gospodarske komore održala od 26. do 28. ožujka 2007. godine u Opatiji;
- konferencija „Prilagodba javnih poduzeća standardima Europske unije“ koja se u organizaciji Internacionalnog centra za profesionalnu edukaciju održala u Zagrebu 27. ožujka 2007. godine
- Prvo savjetovanje o izvoznj konkurentnosti hrvatske drvne industrije, koje se u organizaciji Hrvatske gospodarske komore i Agencije za promicanje izvoza i ulaganja održalo 28. ožujka 2007. godine u Zagrebu;
- Interklima, 19. međunarodni simpozij i izložba o grijanju, hlađenju i klimatizaciji koji se održao u Zagrebu od 19. do 20. travnja 2007. godine;
- Microsoft Windays 2007. konferencija u Opatiji 24. travnja;
- međunarodni skup «Decentralizacija odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj», koji se u organizaciji Sveučilišta u Splitu i njezinih sastavnica Pravim fakultetom u Splitu i Ekonomskim fakultetom u Splitu te Uredom državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji i s drugim suorganizatorima održao 26. i 27. travnja 2007. godine u Splitu;
- drugi kongres hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva koji se u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa održao u Splitu 8. svibnja 2007. godine;
- 8. hrvatska konferencija o kvaliteti pod nazivom «Kvaliteta kao društvena stvarnost», koja se u organizaciji Hrvatskog društva za kvalitetu održala na Brijunima, 14. – 16. svibnja 2007. godine;
- 11. Nacionalno savjetovanje o gospodarstvu i poduzetništvu pod nazivom „Konkurentnošću do izvoza“, koje se u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva održalo u Šibeniku 31. svibnja - 2. lipnja 2007. godine;
- međunarodna konferencija pod nazivom «Dependability and quality management», koja se u organizaciji DQM Research Center, Prijedor, Srbija, održala 13. i 14. lipnja 2007. godine u Beogradu;
- Microsoft Security days, 10. - 11. listopada 2007. godine i Microsoft Partner days;
- međunarodni skup „Na putu ka dobru znanja“, Sremski Karlovci, 20.-22. rujna 2007. godine;
- Konferencija „Primjena poslovnih informacija u znanstvenim istraživanjima“, koja je u organizaciji Hrvatskog instituta za tehnologiju održala u Zagrebu 16. listopada 2007. godine;
- Crolab – Kompetentnost laboratorija 2007, novi pristup, druga međunarodna konferencija u Cavtatu 18.- 20. listopada;
- Konferencija „Primjena poslovnih informacija u znanstvenim istraživanjima, koja se u organizaciji Hrvatskog instituta za tehnologiju održala u Zagrebu 16. listopada 2007. godine;
- 8. savjetovanje HRO CIGRE, koji se održao u Cavtatu od 4. do 8. studenoga 2007. godine;
- Round table of the accreditation bodies of South East Europe, u organizaciji Hrvatske akreditacijske agencije od 9. do 11. listopada 2007. godine u Zagrebu;

- stručni skup „Stoljeće svjetla u Zagrebu – za novo stoljeće” koji se u organizaciji HEP-a održao u Zagrebu 27. studenoga 2007. godine;
- 8. konferencija Hrvatske udruge za odnose s javnošću koja se održala u Rovinju od 27. do 29. rujna 2007. godine;
- Skup: Arhivi, knjižnice i muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture koji se održao u Poreču od 23. do 24. studenoga 2007. godine;
- 9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica koji su se održali u Opatiji od 13. do 16. svibnja 2007. godine;
- Konferencija Document Management, koja se održala u Zagrebu od 30. do 31. siječnja 2007. godine;
- IDC Storage Roadshow 15. svibnja 2007. godine, IDC Business Intelligence Roadshow 2. listopada 2007. godine I ICT Forum 2007. 30. listopada 2007. godine -koji su se održali u Zagrebu;
- TEB Poslovno savjetovanje u Zagrebu 19. travnja 2007. godine na temu „Zdravstveno i mirovinsko osiguranje“;
- „U susret novom Zakonu o javnoj nabavi“, u organizaciji Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva 21. prosinca 2007. godine;
- Primjena poslovnih informacija u znanstvenim istraživanjima, Zagreb, 16. listopada 2007. godine;
- Validacija analitičkih metoda, Zagreb, od 22. do 24. ožujka 2007. godine;
- Progress towards accession: Strengthening the food safety system in Turkey and Croatia, Opatija 6. i 7. rujna 2007. godine;
- Međunarodno stručno savjetovanje – Humanitarno razminiranje – Strojno razminiranje koje se u organizaciji Hrvatskog centra za razminiranje održalo u Šibeniku od 24. do 2. travnja 2007. godine;
- International Terminology Summer School 2007, koja je održana u Kolnu, od 16. do 20. srpnja 2007. godine;
- SLOVKO, Fourth International Seminar: Computer Treatment of Slavic and East European Languages, Bratislava, od 25. do 27. listopada 2007. godine;
- Znanstveno-stručni skup „Zaštita zraka '07“ u organizaciji Hrvatskog udruženja za zaštitu zraka koji se održao u Zadru od 9. do 13. listopada 2007;
- Stručno-poslovni skup „Gubici vode u vodoopskrbi i odvodnji“ – suvremene metodologije praćenja, pronalaženja i otklanjanja“, u organizaciji Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije koji se održao u Poreču od 7. do 11. studenoga 2007. godine;
- Regionalna konferencija – „Infrastruktura za kvalitetu” – Tirana 3. i 4. travnja 2007. godine itd.

6. 2. PROSTOR ZA RAD

Prostori za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu.

Ukupna površina uredskog prostora, dvorana za sastanke, normoteke i pomoćnih prostorija HZN-a (odgovarajuće opremljeni prostori za informatičku opremu, arhiv, skladište) iznosi oko 1000 m². Uređeni prostori za rad omogućuju redovito obavljanje poslova zaposlenika HZN-a i održavanje sastanaka tehničkih odbora u primjerenu okolišu.

Uz taj prostor za rad, u slučaju povećanih potreba moguća je povremena uporaba novih dvorana za sastanke Hrvatske akreditacijske agencije i Državnog zavoda za mjeriteljstvo koje su također uređene u blizini prostora za rad HZN-a.

6.3.1. PREUSTROJ TEHNIČKE INFRASTRUKTURE

Pri osnivanju Hrvatskog zavoda za norme, od Državnog je zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo preuzeta infrastruktura 172 tehnička odbora (DZNM/TO) s 230 pododbora (PO) i radnih skupina (RS), koji su ustrojani u više stručnih područja normizacije:

- OSNOVNE NORME
- GRADITELJSTVO
- STROJARSTVO
- OPĆA ELEKTROTEHNIKA
- ENERGETSKA ELEKTROTEHNIKA
- ELEKTRONIKA
- TELEKOMUNIKACIJE
- INFORMATIKA
- METALNI MATERIJALI
- NEMETALNI MATERIJALI
- ZDRAVLJE, OKOLIŠ I MEDICINSKA OPREMA
- PRIJEVOZ, RUKOVANJE MATERIJALIMA I PAKIRANJE
- USLUGE , PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME;
- KEMIČALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički su odbori/pododbori/radne skupine odlukom Upravnog vijeća preimenovani (HZN/TO/PO/RS) i nastavili su s radom.

U skladu s člankom 56. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, tehnički se odbori osnivaju za obavljanje poslova nacionalne normizacije i za praćenje međunarodne i europske normizacije u užim područjima normizacije. Rad u tehničkim odborima HZN-a je dragovoljan.

U skladu s člankom 16. Pravilnika o članstvu u Hrvatskom zavodu za norme, redovito članstvo u HZN-u daje pravo sudjelovanja u radu tehničkih tijela HZN-a (tehničkih odbora, pododbora, radnih skupina) i mogućnost uključivanja u rad tehničkih tijela međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te osigurava dostupnost radnih dokumenata tehničkih tijela.

U HZN Glasilu te na internetskim stranicama objavljen je javni poziv redovitim članovima HZN-a koji su ispunili obvezu plaćanja članarine i na taj način stekli prava redovitih članova HZN-a da prijave svoje predstavnike u tehničke odbore HZN-a.

Na isti su način pozvana tijela državne uprave koja se smatraju redovitim članovima HZN-a i imaju sva prava redovitih članova da također prijave svoje predstavnike za rad u tehničkim odborima HZN-a.

Time je započeo preustroj postojeće infrastrukture tehničkih odbora HZN-a radi utvrđivanja interesa za pojedina uža područja normizacije kako bi s radom nastavili samo oni tehnički odbori za koje je izražen jasan interes i koji su spremni preuzeti nove obveze nakon postizanja članstva HZN-a u europskim organizacijama CEN i CENELEC.

Do 2007-12-31 registrirano je više od 2 500 prijava, što najavljuje nastavak rada oko 170 tehničkih odbora.

Nakon završetka procesa preustroja tehničkih odbora do kraja travnja 2008. godine, u područjima u kojima ne bude iskazan dovoljan interes za rad i neće biti temelja za osnivanje nacionalnoga tehničkog odbora, prihvaćanje europskih norma (radi ispunjavanja uvjeta za članstvo HZN u CEN-u i CENELEC-u) obaviti će se uz angažiranje vanjskih stručnih savjetnika u skladu s člankom 54. Statuta.

Nakon završena preustroja informacijskog sustava (nova internetska stranica i novi e-mail sustav na platformi Lotus Domino/Notes), na HZN-ovoj je internetskoj stranici uspostavljeno zaštićeno područje za članove HZN-ovih tehničkih odbora za pristup nacionalnim, europskim i međunarodnim radnim dokumentima. Do kraja 2007. godine u taj sustav učitano je više od 25 000 radnih dokumenata, a osigurano je i redovito ažuriranje i učitavanje dokumenata iz europskih i međunarodnih organizacija.

Novo zaštićeno područje za članove tehničkih odbora predstavljeno je javnosti na proslavi Svjetskog dana norma 19. listopada 2006. godine. U prosincu 2006. godine prvoj skupini registriranih članova tehničkih odbora dostavljene su početne lozinke za pristup zaštićenom području. Postupak je nastavljen u 2007. godini.

Nakon pristupanja u članstvo CEN-a i CENELEC-a, HZN će kao i svaki nacionalni član tih tijela, morati biti u mogućnosti provesti preko 3500 normizacijskih postupaka godišnje u svim područjima europske normizacije (bez obzira na postojanje ili nepostojanje nacionalnog interesa za pojedina područja), što će zahtijevati odgovarajuća sredstva, stručnost i znanje.

Osiguravanjem trajnog pristupa članova tehničkih odbora radnim dokumentima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju ispunjen je jedan od uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, koji od kandidata za članstvo traži odgovarajuću informacijsku infrastrukturu za komuniciranje u europskome sustavu i učinkovito formalno sudjelovanje u

radu (osiguravanje brze dostupnosti dokumenata, mogućnost prikupljanja mišljenja, prijenos nacionalnog gledišta u tehničkoj problematici na europsku razinu i formalno glasovanje, sve u zadanim rokovima).

6.3.2. RAD TEHNIČKIH ODBORA

Tijekom 2007. godine nastavljen je redoviti rad tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina ovisno o napretku procesa njihova preustroja, prijavljivanju novih/starih članova tehničkih odbora za rad i raspoloživosti tehničkih tajnika u pojedinim područjima.

U podršci i radu tehničkih odbora obavljani su ovi redoviti poslovi:

- prihvaćanje i registracija prijave za rad tehničkih odbora i praćenje stanja
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakog tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasilima
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- pripreme, izrade i oblikovanja nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- pripreme popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- pripreme i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

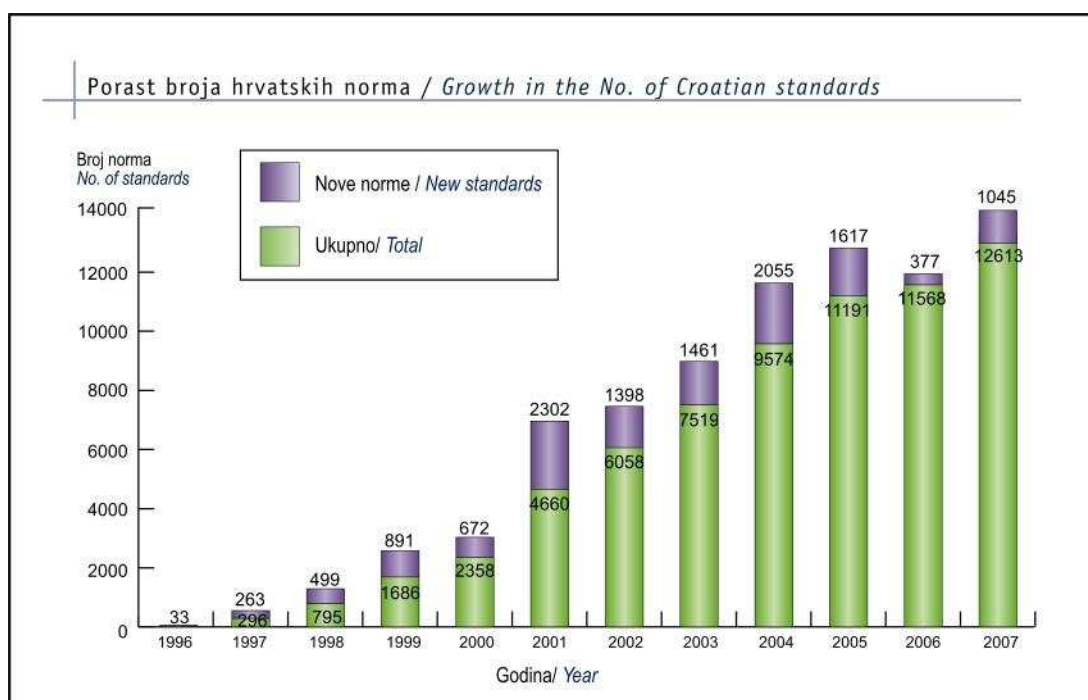
6.3.3. HRVATSKE NORME

Program rada hrvatske normizacije, nastao na temelju prijedloga svakoga pojedinog tehničkog odbora, redovito se posuvremenjuje. U program rada su uključene i sve temeljne norme koje su od općeg značenja i njihova priprema je u općem interesu (prijedlog HZN-a), a uključene su i sve usklađene europske norme koje prate europske direktive *novoga pristupa* (prijedlog HZN-a) te se popis posuvremenjuje nakon svake objave novih popisa usklađenih europskih norma u službenom glasilu Europske unije (OJ).

Uspostavom novih internetskih stranica HZN-a, program rada je od tada trajno *on-line* dostupan na internetskim stranicama HZN-a. Time je ispunjena obveza koja proizlazi iz Kodeksa dobre prakse za normizaciju kao dijela Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini Svjetske trgovinske organizacije o osiguravanje redovite dostupnosti programa rada nacionalne normizacije.

Ukupan broj hrvatskih norma na dan 2007-12-31 bio je 12 613 (vidi sliku 1). Od toga broja prihvaćeno je uz prijevod 334 norma, a na izvornom jeziku 12 279 norma. Na javnoj raspravi je 57 nacрта hrvatskih norma te 559 prijedloga za prihvaćanje norma u izvorniku dok je oko 8000 normizacijskih projekata u programu rada. Kao što je razvidno iz podataka u odnosu na 2006-12-31, kada je broj hrvatskih norma bio 11568, u 2007. godini došlo je do povećanja broja hrvatskih norma za 1045.

Podaci o prihvaćenim europskim normama redovito se, u skladu s njihovim zahtjevima, dostavljaju europskim organizacijama za normizaciju CEN, CENELEC i ETSI.

Slika 1 – Podaci o broju hrvatskih norma

6.4. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE – TEHNIČKO USKLAĐIVANJE S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

Zakonodavni okvir za dragovoljnu normizaciju uspostavljen je donošenjem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (Narodne novine 158/2003 i 79/2007) i Zakona o normizaciji (Narodne novine 163/2003). Novo zakonodavstvo utvrđuje ulogu norma na isti način kako je to utvrđeno u Europskoj uniji: norma je dragovoljni dokument koji prihvaća, na temelju konsenzusa zainteresiranih strana, nezavisno nacionalno normirno tijelo ustrojeno izvan sustava državne uprave.

Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (Narodne novine 158/2003 i 79/2007) stvoren je pravni temelj za prenošenje direktiva *novoga pristupa* u hrvatsko zakonodavstvo.

Proces usklađivanja tehničkog zakonodavstva s europskim zakonodavstvom u Republici Hrvatskoj potrebno je provoditi na način koji će osigurati pravovremeno ispunjavanje toga uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u.

U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, jedna je od djelatnosti HZN-a i suradnja s tijelima državne uprave. To se posebno odnosi na provedbu tehničkog zakonodavstva kojim se u hrvatsko gospodarstvo prenose europske direktive *novoga pristupa*.

Tijekom 2007. godine intenzivirana je suradnja s tijelima državne uprave koja su zadužena za implementaciju direktiva *novoga pristupa* (Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo unutarnjih poslova).

Zaposlenici Hrvatskog zavoda za norme sudjelovali su u radnim skupinama za izradu prijedloga zakona i podzakonskih akata različitih tijela državne uprave na njihov zahtjev i prema njihovome planu.

Hrvatski zavod za norme davao je mišljenja i očitovanja na prijedloge zakona i podzakonskih akata; izvještaje o provedbi strategija i akcijskih planova tijela državne uprave koji obuhvaćaju područja u kojima HZN ima utvrđene zadatke ili u kojima normizacija ima određenu ulogu.

Za potrebe tijela državne uprave Hrvatski zavod za norme je povremeno, na njihov zahtjev, pripremao popise hrvatskih norma koje prate primjenu propisa kojima se u hrvatsko zakonodavstvo implementiraju direktive *novoga pristupa* za objavu u Narodnim novinama.

Održani su sastanci s predstavnicima ministarstava o uključivanju HZN-a u proces izrade tehničkih propisa u njihovim područjima te o načelu upućivanja na dragovoljne norme u propisima.

6.5. PROCES PRIDUŽIVANJA REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Tijekom 2007. godine nastavljene su aktivnosti na usklađivanju unutrašnjih pravila za normizaciju koja su usklađena s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Upravno vijeće usvojilo je četiri UPN-a: UPN 1: *Normizacija općenito, ciljevi i osnovna načela*; UPN 2: *Vrste dokumenata i njihovo označivanje*; UPN 5: *Osnivanje i rad tehničkih odbora*; UPN 6: *Sastavljanje i oblikovanje hrvatskih norma i drugih dokumenata dostupnih javnosti*.

Nakon donošenja Unutrašnjih pravila za normizaciju, UPN 5, *Osnivanje i rad tehničkih odbora*, u studenome 2007. godine započela je posljednja faza preustroja tehničkih odbora u skladu s novim pravilima.

Osiguravanjem trajnog pristupa registriranih članova svih tehničkih odbora HZN-a radnim dokumentima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju uspostavljena je odgovarajuća informacijska infrastruktura za komuniciranje u europskome sustavu i učinkovito sudjelovanje u radu.

Tiskano je trinaest (13) novih hrvatskih norma prihvaćenih uz prijevod, dok je veći broj norma prihvaćen u izvorniku, njih tisuću četrdeset i pet (1045).

Predstavnik HZN-a sudjelovao je 14. studenoga 2007. godine na sastanku Pododbora za trgovinu, carine i poreze.

HZN je aktivni sudionik pregovora za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u dva poglavlja: Sloboda kretanja roba i Zaštita zdravlja i potrošača.

HZN je sudjelovao na sastanku CEFTE-e 07. prosinca 2007. godine, i to u skupini predstavnika država članica za područje ocjenjivanja sukladnosti i nadzora nad tržištem.

6.6. ČLANSTVO I RAD U TIJELIMA MEĐUNARODNIH I EUROPSKIH ORGANIZACIJA ZA NORMIZACIJU

6.6.1. MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (ISO, IEC)

Prema odluci Upravnog vijeća predstavnici HZN-a, kao punopravnog člana međunarodnih organizacija sudjelovali su od 19. do 21. rujna 2007. godine na općoj skupštini ISO-a u Ženevi (Švicarska), od 22. do 26. listopada 2007. godine na općoj skupštini IEC-a u Parizu (Francuska).

Predstavnik HZN-a kao član savjetodavne skupine predsjednice ISO-ovog odbora za zemlje u razvoju ISO/DEVCO (DEVCO Chair Advisory Group - DEVCO CAG) sudjelovao je na sastancima savjetodavne skupine tijekom 2007. godine te na ISO/DEVCO/COPOLCO, Regional Workshop Programme Consumer participation in standardization, Beč, Austrija, od 3. do 4. travnja 2007. godine.

Predstavnici Hrvatske koji su djelatni članovi tehničkih odbora (ISO/TC 217; IEC/TC 31; IEC/TC 38 i IEC/TC 79) pododbora (ISO/TC 46/SC 9; ISO/TC 108/SC 2; IEC/TC 31/SC M, G, J) međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a, tijekom 2007. godine uredno su obavljali sve obveze aktivnog sudjelovanja u radu tih tijela.

Članovima odgovarajućih hrvatskih tehničkih odbora osiguran je pristup radnim dokumentima navedenih međunarodnih odbora. Međunarodnim se odborima redovito dostavljaju primjedbe na radne dokumente u tijeku pripreme međunarodnih norma i redovito se obavlja glasovanje na nacрте i konačne nacрте međunarodnih norma.

Poslovi tajništva međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC 31/SC J, *Classification of hazardous areas and installation requirements* koje je povjereno Hrvatskoj (HZN) također se uredno obavljaju. Tajnik međunarodnog pododbora IEC/TC 31/SC J je gospodin Marino Kelava, Ex – Agencija, Zagreb, pomoćnik tajnika je gospodin Miljenko Đukić, zaposlenik HZN-a.

Na dan 2007-12-31 HZN je bio promatrač u 140 tehničkih odbora/pododbora ISO-a i u 60 tehničkih odbora/pododbora IEC-a.

6.6.2. EUROPSKE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (CEN I CENELEC)

HZN sudjeluje u radu europskih organizacija kao pridruženi član i koristi sva prava koja mu pripadaju (pravo prihvaćanja europskih norma i pravo sudjelovanja u radu bez mogućnosti glasovanja i odlučivanja).

Prema odluci Upravnoga vijeća predstavnici HZN-a sudjelovali su općoj skupštini CEN-a i CENELEC-a, 3rd CEN-CENELEC Annual Meeting 33th CEN General Assembly, koja se održala od 25. do 28. lipnja 2007. na Cipru.

Predstavnici HZN-a sudjelovali su tijekom 2007. godine na CEN/CENELEC PR okruglom stolu koji je održan u Delftu u Nizozemskoj od 4. do 5. svibnja, nekoliko puta na CEN Training Course: Environmental aspects in standards *For Technical Committees members*, Environmental training for standard writers i European standardization processes Bruxelles, Belgija, CEN StandarDays Brussels, 45. sastanak europskoga tehničkog odbora za električne kabele CENELEC/TC 20, "Electric cables, organizator: Belgijsko

nacionalno povjerenstvo – CEB-BEC, Belgija, Bruges, 5. – 6. lipnja 2007., na sastanku CEN/TC 331, Postal services, 30. studenog 2007, Varšava, Poljska.

Također, predstavnici HZN-a sudjelovali su na redovitim sastancima radne skupine europskih organizacija za normizaciju u području marketinga i prodaje norma (European Forum for Standards Distribution - EFSD). na kojima se podnose izvješća o prodaji norma u HZN-u i mjerama koje se poduzimaju radi povećanja prodaje.

Na dan 2007-12-31 HZN je bio promatrač u 244 tehnička odbora/pododbora CEN-a i u 38 tehnička odbora/pododbora CENELEC-a.

6.6.3. EUROPSKI INSTITUT ZA TELEKOMUNIKACIJSKE NORME (ETSI)

Kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske, HZN prati rad Europskog instituta za telekomunikacijske norme (NSO member – National standards organization).

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na ETSI-jevu seminaru pod nazivom, *“Improving the effectiveness of standards-making”*, koji se održao u Sophia Antipolis Cedex, Francuska, od 5. do 7. lipnja 2007. godine.

Na dan 2007-12-31 HZN je bio promatrač u 19 tehničkih odbora/pododbora ETSI-a.

6.7. SURADNJA S NACIONALNIM NORMIRNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA

Tijekom 2007. godine nastavljena je suradnja s nacionalnim normirnim tijelima Albanije, Armenije, Austrije, Azerbejdžana, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Kazahstana, Kirgistana, Kosova, Latvije, Litve, Makedonije, Moldavije, Poljske, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije, Uzbekistana i drugima.

Održano je niz regionalno organiziranih sastanaka, radionica i drugih aktivnosti ne samo u području normizacije, već i u drugim srodnim područjima na kojima su sudjelovali predstavnici HZN-a.

Dana 14. lipnja 2007. godine delegacija Hrvatskog zavoda za norme bila je u radnome posjetu Institutu za standardizaciju Srbije.

Potpisan je Ugovor s DIN Deutsches Institut für Normung E.V. 2. srpnja 2007. godine i Ugovor s ASTM International USA – Annex A to the Memorandum of Understanding 20. kolovoza 2007.

6.8. SPORAZUMI O SURADNJI S DRUGIM TIJELIMA

Od prvih početaka hrvatske normizacije, posvećuje se posebna pozornost suradnji s drugim tijelima u području razvoja normizacije. Nakon obavljenih razgovora s predstavnicima ministarstava i drugih institucija na državnoj razini, uspostavljena je i konkretna suradnja.

S Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i s Hrvatskom komorom arhitekata i inženjera u graditeljstvu – Razred građevinara potpisan je Sporazum o suradnji na postupku prihvaćanja eurokodova kao hrvatskih norma. Sporazumom je utvrđeno da eurokodovi, europske norme za projektiranje građevinskih konstrukcija budu prihvaćeni kao hrvatske norme, najkasnije do 31. prosinca 2010. godine.

Pokrenuta je inicijativa o suradnji među tijelima infrastrukture za kvalitetu u Republici Hrvatskoj (Državni zavod za mjeriteljstvo; Hrvatska akreditacijska agencija, Hrvatski zavod za norme). Operativne aktivnosti planirane su u 2008. godini i nadalje.

HZN je član Hrvatskog društva za kvalitetu (HDK), Hrvatskog mjeriteljskog društva (HMD) te hrvatskog ogranka međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave, «CIGRE».

6.9. OSTALI OBLICI SURADNJE

6.9.1. POKROVITELJSTVO I SUORGANIZACIJA SKUPOVA

Tijekom 2007. godine HZN je surađivao s drugim tijelima iz Hrvatske u raznim područjima djelovanja preuzimanjem pokroviteljstva ili suorganizacije sljedećih skupova:

- Drugo savjetovanje „Akreditacija i jamstvo kvalitete“ 28. studenoga 2007. godine
- I. savjetovanja „Inteligentna gradnja – danas i sutra“ 15. i 16. ožujka te ponovljeno savjetovanje 2. i 3. srpnja 2007. godine
- ISO Forum Croaticum, Centra za kvalitetu HGK-a
- Hrvatskog dana kvalitete 6. studenoga 2007. godine
- 15. simpozija P&P 2007 Planiranje i projektiranje u organizaciji Elektrotehničkog društva Zagreb, 8.- 9. studenoga 2007. godine
- 14. međunarodnom simpoziju «Elektroinženjerski simpozij» Dani Josipa Lončara, 03 – 05. svibnja 2007. godine.

6.10. PROJEKTI TEHNIČKE POMOĆI

6.10.1. Nacionalni projekt CARDS 2003, *Development of accreditation systems and support to national testing and calibration laboratories (Razvoj akreditacijskog sustava i podrška nacionalnim ispitnim i umjernim laboratorijima)*

Korisnici projekta bili su Državni zavod za mjeriteljstvo (nositelj), Hrvatska akreditacijska agencija i Hrvatski zavod za norme. Projekt je provodio konzorcij na čelu s AFNOR-om, Francuska, a voditelj projekta bio je Norbert Bechtold. Projekt je započeo u rujnu 2005. godine, a završen je u kolovozu 2007. godine.

Hrvatski zavod za norme sudjelovao je u aktivnostima izobrazbe koji su se održavali u Hrvatskoj. Projekt je financijski podržao sudjelovanje hrvatskih predstavnika (zaposlenici HZN-a i članovi tehničkih odbora HZN-a iz drugih institucija) na sastancima europskih tijela za normizaciju, odnosno na europskim skupovima u području tehničkog usklađivanja.

Financijska je pomoć ovog projekta korištena i za sudjelovanje zaposlenika HZN-a u programima izobrazbe u području normizacije organiziranim u okviru regionalnog projekta CARDS 2002.

6.10.2. Nacionalni projekt CARDS 2004, *Further Strengthening of the National Metrology, Standardisation, Conformity Assessment and Accreditation Systems (Daljnje jačanje sustava nacionalnog mjeriteljstva, normizacije, ocjenjivanja sukladnosti i akreditacije)*

Korisnici projekta su Državni zavod za mjeriteljstvo (nositelj), Hrvatska akreditacijska agencija i Hrvatski zavod za norme. Projekt izvodi Joint Research Centre, Belgija, a voditelj projekta je Nikola Poposki.

Provedba projekta je započela u lipnju 2006. godine. Dogovorene su aktivnosti projekta u području normizacije kako bi mogli biti odabrani savjetnici projekta.

Glavni je cilj projekta u području normizacije podrška HZN-u u ispunjavanju uvjeta za članstvo u CEN-u i CENELEC-u, ocjena spremnosti i pomoć u pripremi prijave za članstvo.

6.10.3. Regionalni projekt CARDS 2006, Quality Infrastructure (Infrastruktura za kvalitetu)

Korisnici projekta su Državni zavod za mjeriteljstvo (nositelj), Hrvatska akreditacijska agencija i Hrvatski zavod za norme. Projekt provodi European Committee for Standardization (CEN), s voditelj projekta je David Norris.

Projekt je nastavak regionalnog projekta CARDS 2002 istog imena. Pripreman je tijekom 2006. godine. Provedba projekta započela je u svibnju 2007. godine.

6.10.4. Ostali projekti tehničke pomoći

Projekt tehničke pomoći USAID – Studijsko putovanje o mjeriteljstvu, akreditaciji i normizaciji

Korisnici projekta su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Državni inspektorat, Hrvatska gospodarska komora, HGK Županijska komora Rijeka, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatski izvoznici, Hrvatsko mjeriteljsko društvo, Agencija za promicanje izvoza i ulaganja, Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatska akreditacijska agencija i Hrvatski zavod za norme.

HZN se natjecao za financijsku potporu i predložio provedbu projekta *Development of Publishing Capacities of the Croatian Standards Institute* kojim se namjerava unaprijediti priprema hrvatskih norma (nabava monitora i programske podrške za tisak norma). Projekt je odobren u veljači 2007. godine i proveden u svibnju i lipnju 2007. godine.

6.11. INFORMACIJSKI SUSTAV

Informacijski sustav HZN-a karkateriziraju sljedeće aktivnosti:

- uspostavljena je IT infrastruktura HZN-a
- uvedena je nova domena www.hzn.hr
- poslužitelji su konfigurirani prema svojim ulogama za rad mreže
- korisnička računala pridružena su u domenu.

Uspostavljena je internetska stranica HZN-a na hrvatskome i engleskome jeziku www.hzn.hr na kojoj su javnosti dostupni Katalog hrvatskih norma i Program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama.

Treba posebno naglasiti sljedeća postignuća:

- uveden je novi način prikaza važnih novosti u desnom stupcu početne internetske stranice HZN-a s poveznicom na odgovarajući

tekst, gdje se stalno objavljuju obavijesti o novoobjavljenim hrvatskim normama na hrvatskome jeziku te najavljuju seminari

- na stranici *HZN Glasilo* redovito se i istovremeno s objavom predstavlja sadržaj svakog broja službenoga glasila HZN-a
- na stranici Priopćenja za javnost redovito se i istovremeno s njihovom distribucijom predstavljaju tekstovi priopćenja
- uspostavljena je *Arhiva priopćenja za javnost*
- internetske stranice HZN-a su unaprijeđene objedinjavanjem vertikalnog izbornika, a odbrana od *spama* postignuta je sakrivanjem adresa elektroničke pošte.

U funkciji je novi e-mail sustav na platformi Lotus Domino/Notes, koji osim uobičajene razmjene poruka osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog u e-mail sustav i obrnuto.

Uspostavljeno je zaštićeno područje na internetskim stranicama HZN-a za članove HZN-a (i TDU-a, koja su se prijavila za suradnju s HZN-om), koje omogućava pristup raznim normizacijskim dokumentima i informacijama.

Uspostavljeno je zaštićeno područje za članove tehničkih odbora HZN-a (pristup radnim dokumentima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju i hrvatskim radnim dokumentima).

Informacijski sustav *HZNorm* redovito se održava ovim aktivnostima:

- preuzimanje bibliografskih podataka i izvornih dokumenata međunarodnih/europskih organizacija za normizaciju u digitalnom obliku
- preuzimanje radnih dokumenata putem internetske stranice
- redovito unošenje i održavanje podataka o tehničkim odborima/pododborima/radnim skupinama i njihovim područjima rada kao i o odgovarajućim međunarodnim/europskim tijelima
- redovito unošenje i održavanje podataka o članovima tehničkih odbora/pododbora i radnih skupina
- redovito unošenje i održavanje podataka o hrvatskim normizacijskim projektima, javnoj raspravi o prijedlozima za prihvaćanje norma, javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, novim hrvatskim normama
- izrada izvještaja za europske i međunarodne institucije o prihvaćenim hrvatskim normama
- izrada izvještaja o prodanim normama onih institucija, s kojima je sklopljen ugovor o prodaji norma
- izrada podloga za tisak HZN Glasila i HZN kataloga
- održavanje niza aplikativnih rješenja za slijedeće poslovne procese: prodaja norma i drugih dokumenata, financijsko knjigovodstvo, djelovodni poslovi, popis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a
- održavanje web stranice HZN-a dnevno ažurnim sadržajima.

6.12. NORMOTEKA I RAD S KORISNICIMA

Tijekom 2007. godine učitano je i pohranjeno preko 11000 novih dokumenata (norma i nacrti norma normiranih tijela ISO, IEC, CEN, CENELEC, DIN, BSI). Redovito su ažurirane zbirke norma na DVD-u (ETSI, ASTM).

Tijekom 2007. godine normoteku su posjetila 798 korisnika.

Odgovoreno je na 2650 različitih vrsta telefonskih upita, 227 odgovora poslano je elektroničkom poštom i dvadesetak odgovora putem faksa.

Obrađene su 972 narudžbe norma za prodaju te 483 narudžbe za rad tehničkih odbora.

Pripremljeno je, kontrolirano i učitano u HZNorm bazu podataka 1305 novih hrvatskih norma u elektroničkome obliku.

U 2007. godini u normoteku je redovito pristizalo šezdesetak stručnih domaćih i stranih časopisa i glasila.

Korisnicima je za pretraživanje podataka o normama bilo dostupno desetak kataloga raznih organizacija, baza podataka Perinorm, te HZNorm baza podataka preko koje se na jednom mjestu može pretraživati stalno ažurne podatke o hrvatskim, europskim i međunarodnim normama.

6.13. KONTAKTNA TOČKA ZA CODEX ALIMENTARIUS

Do sredine 2007. godine Codex Alimentarius kontaktna točka za Hrvatsku primala je poštom Codexove dokumente koji su prosljeđivani Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Hrvatskoj agenciji za hranu i Hrvatskoj gospodarskoj komori. Od rujna 2007. godine Codex Alimentarius svoje radne dokumente šalje elektronskom poštom kontaktnoj osobi za Codex Alimentarius u Hrvatskoj, koje gospođa Tea Havranek dalje prosljeđuje kontaktnim osobama u gore navedenim ustanovama. Poštom se šalju samo priručnici, izvještaji, sl.

Na temelju zahtjeva koje je Codex kontaktna točka u Hrvatskoj (HZN) uputila Codex Trust Fondu za 2007. godinu, FAO/WHO Trust Fund je u potpunosti financirao:

1. Codex (FAO/WHO) seminar *Strengthening knowledge of Codex procedures* 14. siječnja 2007. godine, Vilnius, Litva. Seminaru je prisustvovala gospođa Tea Havranek, HZN.
2. 25. sjednica Codexova koordinacijskog odbora za Europu (CCEURO) od 15. do 18. siječnja, Vilnius, Litva. Sjednici je prisustvovala gospođa Tea Havranek, HZN.

3. prva sjednice Odbora *Codex Alimentarius*a za kontaminante u hrani – (Codex Committee on Contaminants in Foods – CCCF) (Peking, Kina, od 16. do 20. travnja 2007. godine). Sjednici je prisustvovao doc. dr. sc. Boris Antunović, dr. vet. med., ravnatelj Hrvatske agencije za hranu.
4. FAO/WHO - EURO Regional Training on Codex Alimentarius, Warsaw, Poland, od 1. do 3. listopada 2007. godine. Izobrazbi je prisustvovala dr. sc. Jelena Đugum, MPŠ

Predstavnici Hrvatske na Codexovim sjednicama koje je financirala ustanova u kojoj predstavnici rade:

1. 30. sjednica Komisije Codex Alimentarius od 2. do 7. srpnja 2007. godine u Rimu, Italija. Sjednici je prisustvovala gospođa Tea Havranek
2. 24. sjednica Odbora za opća načela Codexa Alimentarius od 2. - 6. travnja 2007. godine, Pariz Francuska. Sjednici je prisustvovala gospođa Nevenka Gašparac, HGK.

Prijave za Codexove sjednice i seminare idu preko kontaktne točke za Codex Alimentarius.

6.14. INFORMATIVNA SREDIŠNJICA

U okviru svojih zadataka, Informativna središnjica WTO/TBT-a odgovorila je na oko 160 upita povezanih s hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima, certificiranjem proizvoda i laboratorija za ispitivanje. Stotinjak upita bilo je iz inozemstva.

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na redovitim sastancima Odbora za tehničke zapreke u trgovini Svjetske trgovinske organizacije, WTO/TBT, koji su održani u Ženevi. Jedan predstavnik HZN-a sudjelovao je na 5. posebnom sastanku o postupcima razmjene informacija koji je WTO/TBT organizirao u sklopu tehničke pomoći svojim članicama.

6.15. PRUŽANJE RAZNIH VRSTA USLUGA

Hrvatski zavod za norme već više godina obavlja usluge dodjele međunarodnih identifikacijskih brojeva za izdavatelje identifikacijskih kartica, pružatelje programskih usluga, proizvođače vozila i dijelova vozila te ostalih identifikacijske brojeva za čiju su dodjelu prema međunarodnim normama zadužene nacionalna normirna tijela.

To su ove usluge:

- dodjela međunarodnog identifikacijskog broja izdavatelja identifikacijskih kartica (IIN) prema međunarodnoj normi ISO/IEC 7812-2:2000. U 2007. godini riješena su 3 zahtjeva

- dodjela WMI i WPMI oznake proizvođača vozila i dijelova vozila prema hrvatskoj normi HRN ISO 3780:1998. U 2007. godini riješeno je 10 zahtjeva.

U 2007. godini korisnicima su ponuđene nove vrste usluga jednokratnog informiranja i trajnog informiranja (odnosi se na hrvatske, europske i međunarodne norme na način da se jednokratno, 6 ili 12 puta godišnje isporučuju popisi norma prema upitu korisnika), usluga pretplata na norme (isporuka norma odmah nakon narudžbe korisnika, a norme se naplaćuju iz sredstava koja su unapredije uplaćena na račun HZN-a) i stalnih narudžbi za hrvatske i međunarodne norme (uključuje praćenje objavljivanja novih norma prema odabranom užem području). Zasad hrvatsko gospodarstvo i stručna javnost nisu pokazali dovoljan interes za navedene usluge. Promidžbenim aktivnostima u 2008. godini planira se dodatnim informiranjem članova HZN-a i javnosti povećati interes za takve usluge.

6.16. ORGANIZACIJA STRUČNIH SKUPOVA

U 2007. godini organizirano je niz stručnih skupova za članove HZN-a, tijela državne uprave te predstavnike domaćih i međunarodnih institucija.

- od 5. do 7. prosina 2007. godine Hrvatski zavod za norme bio je domaćin seminara koji je organizirao ISO (International Standards Organization) pod nazivom *ISO course on Marketing and Promotion of International Standards* za sudionike iz država Istočne Europe i Središnje Azije, članice ISO-a. Na seminaru su bili predstavnici sljedećih zemalja: Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Kazahstan, Kirgistan, Latvija, Litva, Moldavija, Rumunjska, Srbija i Uzbekistan;
- 15. studenoga 2007. godine seminar *Primjena norme EN 15 038, Translation services – Service requirements, Certifikacija prevoditeljskih usluga*, voditelj predavač dr. Peter Jonas, ON (Osterreichisches Normungsinstitut);
- 13. prosinca 2007. godine seminar o nizu norma za sustave upravljanje kvalitetom pod nazivom *HZN seminar o nizu norma za sustave upravljanja kvalitetom* koji je organiziran za veterinarske inspektore;
- od 22. do 24. svibnja 2007. godine PTB – *Workshop – WTO/TBT Enquiry point and EU Notification authorities* za predstavnike tijela državne uprave te predstavnice drugih zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Makedonija, Crna Gora i Srbija);
- *Izloženost ljudi elektromagnetskom zračenju*, predavač prof. dr. sc. Dragan Poljak, predsjednik HZN/TO 106 od 26. do 27. travnja 2007. godine.

6.17. IZDAVAČKA DJELATNOST

6.17.1. HRVATSKE NORME

U HZN-u se tehnički uređuju i oblikuju hrvatske norme i drugi normativni dokumenti i pripremaju u formatu spremnom za tisak.

U 2007. godini tiskano je trinaest (13) novih hrvatskih norma prihvaćenih uz prijevod, dok je veći broj norma prihvaćen u izvorniku, njih tisuću četrdeset i pet (1045).

Odsjek za tehničku pripremu norma priprema se za prihvaćanje rezultata većeg broja normizacijskih projekata i obavljanje pripreme za tisak većeg broja norma koje će biti prihvaćene uz prijevod te izrade PDF dokumenata norma koje će biti prihvaćene na izvornome jeziku.

6.17.2. SLUŽBENO GLASILO

Tijekom 2007. godine objavljeno je šest brojeva HZN Glasila s ukupno 516 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti. Uz neke brojeve HZN Glasila objavljeni su i posebni prilozi, uključujući informativni letak *Pet ključeva za sigurniju hranu Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)*.

Oglasnik za normativne dokumente u kojem se redovito objavljuju rezultati hrvatske normizacije: objava novih hrvatskih norma, nacrti hrvatskih norma, prijedloga za prihvaćanje stranih norma u izvorniku, povučenih norma i povučenih nacrti norma bio je redoviti sastavni dio svakoga broja HZN Glasila. U Oglasniku su objavljivane i obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju te popisi dokumenata *Codex Alimentarius*.

6.17.3. OSTALE PUBLIKACIJE

Tijekom 2007. godine objavljene su ove publikacije:

- Promotivni letci: *ISO i ocjenjivanje sukladnosti, ISO i potrošači, Pet ključeva za sigurniju hranu*
- Promotivna publikacija *Svijet norma* (2. izdanje) s umetcima za normizacijska područja: Opća elektrotehnika, Elektronika i Energetska elektrotehnika
- Publikacija *Potrošači i norme – Upute i načela za sudjelovanje potrošača u razvoju norma*
- HZN-ovo *Godišnje izvješće za 2006. godinu*.

- Publikacija prigodom obilježavanja petnaestogodišnjice hrvatske normizacije, mjeriteljstva i akreditacije (15 godina hrvatske normizacije, mjeriteljstva i akreditacije) uz dodatak multimedijalnoga CD-ROM-a s dodatnim podacima o Hrvatskome zavodu za norme (HZN), Državnome zavodu za mjeriteljstvo (DZM) i Hrvatskoj akreditacijskoj agenciji (HAA)
- Z-karta *One su svuda oko nas - 24 sata s europskim normama*

Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) financijski je podržala prevođenje i tisak ISO-ovih publikacija *Potrošači i norme – Upute i načela za sudjelovanje potrošača u razvoju norma i ISO i potrošači*

Kao i ranijih godina, objavljen je Katalog HZN-a za 2007. godinu, u elektroničkome formatu (PDF) na CD-u.

6.17.4. VIŠEJEZIČNI RJEČNIK HZN-a

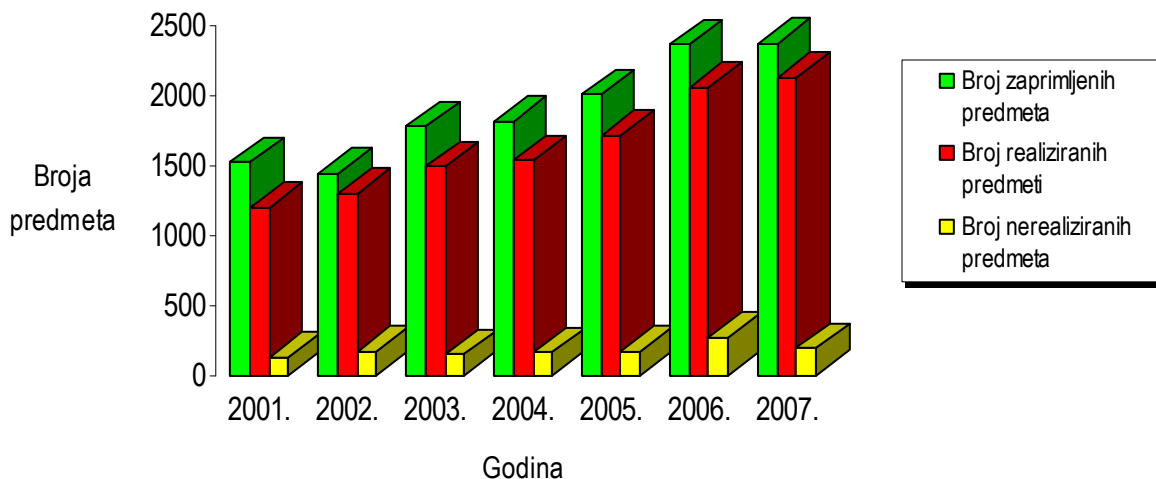
Kako je već ranije planirano u 2007. godini izrađena je prva verzija elektroničkog izdanja višejezičnog rječnika HZN-a. Višejezični rječnik trenutačno sadržava sve nazive iz dosad prevedenih i objavljenih hrvatskih norma rječnika i objavljenih popisa istovrijednih naziva (ukupno 94 norma rječnika) i obuhvaća oko 13500 hrvatskih naziva s odgovarajućim istovrijednim nazivima na engleskome, francuskome i njemačkome jeziku. Taj je rječnik namijenjen u prvome redu zaposlenicima HZN-a za pripremu daljnjih norma, prevoditeljima norma, a predviđeno je i da bude komercijalno dostupan.

6.18. MARKETING I PRODAJA

U 2007. godini prodano je 9712 primjeraka norma. Zaprimljeno je 2373 predmeta (tablica 2 - Prikaz zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta) od ukupno 1029 korisnika. Od tog broja 987 je pravnih osoba, a 42 fizičke osobe. Predmeti su zaprimani poštom, električkom poštom i putem faksa.

Tablica 2 - Prikaz zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Broj zaprimljenih predmeta	1522	1440	1777	1817	2008	2362	2373
Broj realiziranih predmeta	1199	1299	1493	1534	1709	2054	2131
Broj nerealiziranih predmeta (radi odustajanja od kupnje)	131	174	154	169	174	271	194

Slika 2 - Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta

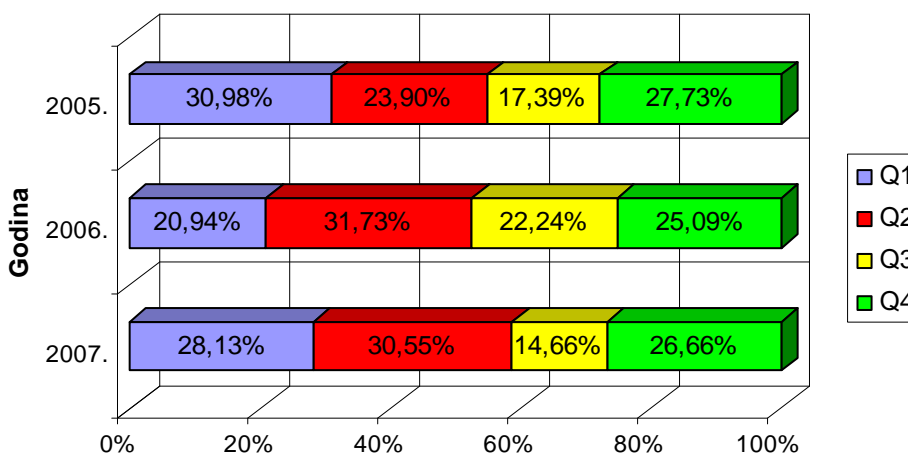
Članovi HZN-a koji su stekli pravo na popust kod kupnje hrvatskih norma isti koriste sukladno odobrenom cjeniku od strane Upravnog vijeća.

Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na raznim skupovima redovito se upotrebljava za promidžbu pojedinih novih hrvatskih norma koje bi mogle zanimati sudionike skupova i tako osigurava predstavljanje tih norma većem broju stručnjaka i potiče interes za kupnju.

6.18.2. PRODAJA HRVATSKIH NORMA I PUBLIKACIJA

Važno je naglasiti da je postotak od prodaje hrvatskih norma u ukupnim prihodima od prodaje norma svake godine sve veći te je u 2007. godini iznosio 60%, što je porast od 3% u odnosu na prethodnu godinu.

Ostvareni financijski rezultati od prodaje norma veći su za 21% od planiranih u 2007. godini.

Slika 3 - Prikaz prodaje norma/publikacija po tromjesečjima

6.18.3. OSIGURAVANJE DOSTUPNOSTI I PRODAJA STRANIH NORMA

Tijekom 2007. godine nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim (ISO, IEC), europskim (CEN, CENELEC), nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) i američkim tijelom ASTM vezano uz dostupnost norma tih tijela i njihovu prodaju na području Republike Hrvatske na temelju ugovora koji su sklopljeni neposredno nakon početka rada HZN-a tijekom 2005. godine.

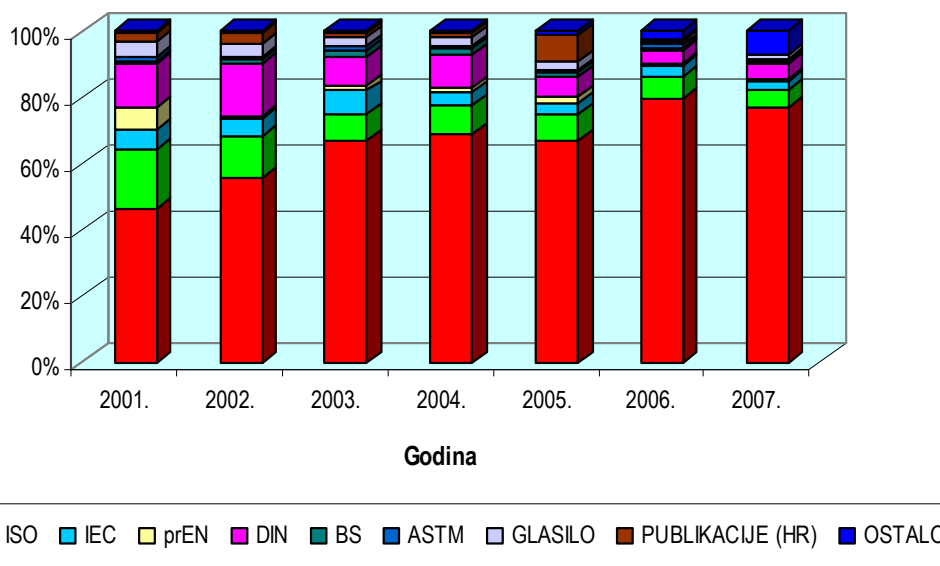
U Hrvatskoj je osigurana i dostupnost slovenskih norma u skladu s zahtjevima kupaca, iako ugovor o tome sa slovenskim nacionalnim normirnim tijelom SIST još nije potpisan. To se pokazalo potrebnim, naročito u slučajevima kada se u hrvatskim propisima izravno upućuje na europske norme koje nisu prihvaćene u hrvatsku normizaciju i nisu dostupne u Hrvatskoj kao hrvatske norme. Odabir SIST-a za nabavu norma logičan je izbor jer su slovenske norme značajno jeftinije od njemačkih ili britanskih norma, što bi bio drugi mogući izbor.

Prilikom nabava američkih (API, ASME, ANSI, NFPA,...), ruskih (GOST) i drugih normativnih dokumenata u 2007. godini intezivirala se suradnja s danskim normirnim tijelom DS. Odabir DS-a za nabavu navedenih normativnih dokumenata logičan je izbor zbog njihovih najpovoljniji uvjeta.

Ako se podaci o prodaji norma prate u razdoblju od 2001. do 2007. godina može se zaključiti da je 2007. godina 28% bolja od prosjeka prodaje u navedenom razdoblju (tablica 3 - Prodaja norma prema izvorniku i drugih normativnih dokumenata).

Tablica 3 - Prodaja norma prema izvorniku i drugih normativnih dokumenata

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
HRN	2166	3119	4849	5041	4865	8778	7457
ISO	820	707	575	627	594	701	549
IEC	286	294	494	310	251	376	242
prEN	319	64	99	104	130	86	69
DIN	598	862	660	709	447	441	447
BS	38	96	140	127	73	90	72
ASTM	72	25	83	68	61	84	61
GLASILO	221	231	210	202	183	86	98
PUBLIKACIJE (HR)	111	182	81	65	585	63	30
OSTALO	31	35	38	59	100	313	687
UKUPNO	4662	5615	7229	7312	7289	11018	9712

Slika 4 - Prikaz prodaje norma prema izvorniku i drugih normativnih dokumenata

6.19. PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI

6.19.1 NASTUP NA VELESAJAMSKIM PRIREDBAMA

U 2007. godini HZN je nastavio svoje predstavljanje javnosti na sajmovima koje organizira Zagrebački velesajam.

48. međunarodni sajam obrtništva

U razdoblju od 17. do 21. travnja 2007. godine HZN se predstavio na 49. međunarodnom sajmu obrtništva

Jesenski međunarodni zagrebački velesajam

HZN se predstavio svojim novim promidžbenim materijalima, informativno-stručnim publikacijama, novim hrvatskim normama, HZN Glasilom i drugim dokumentima iz područja normizacije na zasebnome prezentacijskom prostoru, doprinijevši tako nizu zanimljivih sadržaja i novih tema u okviru međunarodne izložbe izuma, novih ideja, proizvoda i tehnologija ARCA.

Specijalizirani sajam građevine SASO

Hrvatski zavod za norme sudjelovao je na specijaliziranom međunarodnom sajmu građevine SASO, koji se održao u Splitu od 24. do 28. listopada 2008. godine.

6.19.2 PROSLAVA SVJETSKOG DANA NORMA 2007. GODINE

Prigodom Svjetskog dana norma 14. listopada 2007. godine Hrvatski zavod za norme uputio je priopćenje za javnost. U tekstu pod nazivom „Norme i građani – doprinos društvu“ HZN je naglasio važnost norma u svakodnevnom životu. Norme pružaju građanima informacije i zaštitu, osiguravaju kvalitetu i sigurnost proizvoda i usluga, utvrđuju zahtjeve ili daju upute u odnosu na okoliš i druga pitanja važna za građane, uključujući društvenu pravednost, zdravlje, sigurnost, informacije i komunikacije te poštenu trgovinu.

6.19.3. 15. OBLJETNICA HRVATSKE NORMIZACIJE, MJERITELJSTVA I AKREDITACIJE

Godine 2007. obilježena je 15. obljetnica normizacije, mjeriteljstva i akreditacije u Republici Hrvatskoj, povezanih i međusobno zavisnih djelatnosti, koje su se od 1992. godine obavljale u sklopu Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM). Danas se ove djelatnosti obavljaju u sklopu tri samostalne institucije – Hrvatskoga zavoda za norme (HZN), Hrvatske akreditacijske agencije (HAA) i Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM) s ciljem razvoja cjelovite tehničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj.

Svečani skup obilježavanja 15. obljetnice hrvatske normizacije, akreditacije i mjeriteljstva održao se 14. prosinca 2007. godine u Zagrebu.

Proteklih 15 godina ostat će zauvijek obilježeno donošenjem važnih zakona i pravilnika, izdavanjem prvih hrvatskih norma, otvaranjem prvih nacionalnih laboratorija, proglašavanjem državnih etalona, dodjelom prvih ovlasnica (danas potvrda o akreditaciji), homologacijom vozila, stvaranjem normoteke, okupljanjem naših uglednih znanstvenika i stručnjaka, povezivanjem s međunarodnim i europskim institucijama i mnogim drugim aktivnostima. Tvrtke i državna uprava upotrebljavaju normizaciju, mjeriteljstvo, ocjenu sukladnosti i akreditaciju da bi poboljšale proizvodnju, zdravlje, zaštitu potrošača, okoliš, sigurnost i kvalitetu. Njihovom djelotvornom primjenom podupire se održivi razvoj i društvena dobrobit te olakšava međunarodna trgovina.

6.19.4. HZN-ov NATJEČAJ „PETNAESTOGODIŠNJI IZAZOV“

Godišnja nagrada HZN-a „Normizacija, kvaliteta i prosperitet“

Godišnja nagrada HZN-a „Normizacija, kvaliteta i prosperitet“ ustanovljena je prigodom petnaestogodišnjice hrvatske normizacije i hrvatskoga normirnog tijela te je namijenjena stručnjacima čiji je rad od presudne važnosti za HZN. Godišnja nagrada HZN-a „Normizacija, kvaliteta i prosperitet“ postat će stalna godišnja nagrada HZN-a i dodjeljivat će se svake godine prigodom obilježavanja Svjetskog dana norma (14. listopad).

Hrvatski zavod za norme dodijelio je godišnju nagradu „Normizacija, kvaliteta i prosperitet“ za 2007. godinu prof. dr. sc. Nenadu Marinoviću, istaknutom znanstveniku i istraživaču koji je najveći dio svojega stručnoga i znanstvenoga rada posvetio razvoju nacionalne i međunarodne normizacije.

Natječaj namijenjen akademskoj zajednici

„Petnaestogodišnji izazov“ natječaj koji je namijenjen akademskoj zajednici (visokoškolske ustanove i istraživački instituti). Autori iz gospodarskih subjekata također mogu sudjelovati. Radovi obrađuju problematiku normizacije i doprinos norma društvenoj zajednici i gospodarskomu razvoju i prosperitetu.

Nakon provedenog natječajnog postupka, Hrvatski zavod za norme dodijelio je jednu prvu, jednu drugu te dvije treće nagrade autorima koji su svojim radovima dali doprinos razvoju hrvatske i međunarodne normizacije.

Nagrada HZN-a Ekologija u obrazovanju“ odgojno-obrazovnim ustanovama

Nagrada je namijenjena osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama koje u svojim aktivnostima doprinose ponajprije zaštiti okoliša i promoviranju norma u tom području. Hrvatski zavod za norme je u 2007. godini dodijelio dvije nagrade, i to Osnovnoj školi Kralja Zvonimira Seget Donji i Srednjoj školi Otočac.

7. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2007. godinu (NN 137/2006) u Razdjelu 151 HZN-a planirana su sredstva u iznosu od 13.442.000,00 kuna.

U skladu s odredbama Zakona o proračunu (NN 96/2003) i Zakona o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu (NN 137/2006), HZN je izradio Financijski plan za 2007. godinu u iznosu od 13.442.000,00 kuna, koji je prihvatilo Upravno vijeće.

Ukupno planirani prihodi za razdoblje siječanj-prosinac 2007. godine iznosili su 13.442.000,00 kuna.

Tijekom 2007. godine bile se dvije preraspodjele unutar pojedinih pozicija (Izmjene i dopune Državnog proračuna RH za 2007.g. - NN 78/2007 i Odluka o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu RH za 2007.g. - NN 117/2007). Hrvatski zavod za norme Izmjenom i dopunom Državnog proračuna povećao je ukupne prihode za 27.500,00 kuna na temelju potpisanog ugovora o pomoći s *Word Learningom* (američka privatna neprofitna organizacija pod donacijskim ugovorom USAID-om, u iznosu od

5.000,00 \$), što je rezultiralo i povećanje ukupnih prihoda u iznosu od 13.469.500,00 kuna.

Stoga se ukupni financijski plan Hrvatskog zavoda za norme sastoji od:

- 11.409.000,00 kuna, opći prihodi i primici (izvor 11),
- 2.033.000,00 kuna, namjenski prihodi (izvor 43),
- 27.500,00 kuna, ostale pomoći (izvor 52).

U ukupnom financijskom planu sudjeluju opći prihodi i primici (izvor 11) 84,69 %, ostali prihodi za posebne namjene (namjenski prihodi, izvor 43) 15,10 % i ostale pomoći 0,21‰ (izvor 52).

Ukupno ostvareni prihodi iznose 13.714.887,40 kuna ili 1,83 % veće ostvarenje od plana. Povećanje prihoda u odnosu na plan rezultat je povećanja prihoda ostvarenih od obavljanja poslova normizacijske djelatnosti (namjenski prihodi – izvor 43).

Bitno je istaknuti da ostvareni prihodi opći prihodi i primci (izvor 11) iznose 10.932.427,00 kuna ili manje ostvarenje u odnosu na plan za 4,2 %.

Ostali prihodi za posebne namjene (namjenski prihodi) ostvareni su u iznosu od 2.754.745,95 kuna i u odnosu na plan ostvarenje je veće za 35,5%.

Namjenski prihodi ostvareni su :

- u tuzemstvu u ukupnom iznosu 2.592.839,00 kuna
- u inozemstvu u ukupnom iznosu 13.974,00 kuna
- od pomoći programa CARDS u ukupnom iznosu 116.903,00 kuna
- od međunarodnih organizacija (ISO, IEC) razne nagrade u ukupnom iznosu od 31.030,00 kuna.

U ukupno ostvarenim приходima sudjeluju i kamate po viđenju u iznosu od 237,00 kuna.

Ovi prihodi najvećim dijelom ostvareni su od prodaje norma. S obzirom da je jako teško predvidjeti dinamiku prodaje norma, planirali smo ih u znatno manjem iznosu od ostvarenog iznosa. Ali s obzirom da se neutrošeni, a ostvareni namjenski prihodi prenose u sljedeću godinu na temelju Zakona o Proračunu, manje planirani namjenski prihodi nisu negativno utjecali na poslovanje HZN-a.

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, fakturirano je izlaznih računa u iznosu od 4.519.572,87 kuna, a naplaćeno je 4.426.966,41 kuna, što predstavlja 97,95 %. Nenaplaćeno 213.256,27 kuna.

Rashodi poslovanja se sastoje od: rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda i financijskih rashoda.

Ukupno planirani rashodi poslovanja (konta skupine 3: rashodi za zaposlene – 31, materijalni rashodi – 32 i financijski rashodi - 34) za 2007. godinu iznose 12.007.356,00 kuna, od toga su opći prihodi i primici (Izvor 11) u iznosu od

10.737.356,00 kuna, a prihodi za posebne namjene (izvora 43) u iznosu od 1.270.000,00 kuna.

Ukupno izvršeni rashodi poslovanja (konta skupine 3) za 2007. godinu iznose 11.821.990,57 kuna i manji su u odnosu na plan za 185.365,43 kuna ili za 1,54 %.

Ostvareni (izvršeni) rashodi poslovanja iz:

- Izvora 11 iznose 10.607.972,09 kuna i u odnosu na plan manje su ostvareni za 129.383,91 kuna.
- Izvora 43 iznose 1.214.018,48 kuna i u odnosu na plan manje su ostvareni za 55.981,52 kuna.

Rashodi za zaposlene izvršeni su prema Zakonu o plaćama u javnim službama i prosipanoj proračunskoj osnovici, u manjem iznosu od planiranih za 3,20 % ili 209.084,00 kuna, zbog nemogućnosti zapošljavanja novih radnika do kraja 2007. godine.

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 5.542.825,00 kuna i veći su od plana za 26.469,12 kuna ili 0,5 %.

Materijalni rashodi izvršeni su iz dva izvora:

- opći prihodi i primici (Izvor 11) sa 4.328.806,64 kuna i
- ostali prihodi za posebne namjene (Izvor 43) sa 1.214.018,48 kuna.

Ako se analiziraju materijalni rashodi u cjelini, najveći dio rashoda ostvaren je u okviru planiranih sredstava osim službenih putovanja, koji su povećani u odnosu na plan za 16,2 %. Razlog ovog povećanja su službena putovanja koja su financirana iz programa pomoći CARDS i plaćena su izravno s deviznog računa (obrazac 14) i rashoda za međunarodne članarine koje su također plaćene izravno s deviznog računa(obrazac 14).

Financijski rashodi ostvareni su manje od plana za 8,3%.

Najmanje ostvarenje u odnosu na plan ostvareno je kod ostalih nespomenutih financijskih rashoda poslovanja. Razlog je što su to nepredvidivi rashodi i teško ih je planirati. Njihovo ostvarenje u odnosu na plan iznosi 10,1 %.

Sredstva za financijske rashode su neznatna u odnosu na materijalne rashode, jer je njihov ukupan planirani iznos samo 33.000,00 kuna a ostvarenje iznosi 30.248,74 kuna.

Analizirajući sve rashode za poslovanja (konta skupine 3), vidljivo je da je utrošeno manje sredstva za njihovu realizaciju od ostvarenih prihoda za te namjene. Naime, utrošena sredstva za rashode poslovanja (konta skupine 3) iznose 11.821.990,00 kuna, dok ostvareni prihodi za iste namjene iznose 13.714.887, 40 kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (konta skupine 4) planirani su u ukupnom iznosu 1.462.144,00 kuna od toga su opći prihodi i primici (izvor 11) sudjeluju u iznosu od 671.644,00; prihodi za posebne namjene (izvor 43) u iznosu od 763.000,00 i ostale pomoći (izvor 52) u iznosu od 27.500,00 kuna.

Ovi rashodi realizirani (izvršeni) su u ukupnom iznosu 1.104.453,79 kuna i manji su od plana za 357.690,21 kunu, tj. 24,5%.

Hrvatski zavod za norme realizirao (izvršio) je sljedeće projekte nefinancijske imovine:

- Izgradnja i opremanje poslovnog prostora	523.655,96
- <u>Informatizacija Zavoda</u>	<u>580.797,83</u>
Ukupno:	1.104.453,79 kuna

HZN je podmirio sve dostavljene fakture prema svojim dobavljačima do 31. prosinca 2007. godine.

Financijski rezultat poslovanja HZN-a u 2007. godini predstavlja razliku između ostvarenih prihoda i rashoda.

Ukupni prikaz prihoda i rashoda u 2007. godini:

Ostvareni prihod siječanj – prosinac 2007. godine	13.714.887,40
Ostvareni rashodi siječanj – prosinac 2007. godine	12.926.444,26
Razlika između ostvarenih prihoda i izvršenih rashoda	788.443,14

Hrvatski zavod za norme završio je poslovnu godinu 2007. s pozitivnim financijskim rezultatom u iznosu od 788.443,14 kuna.

Osim ovog viška, HZN ima i preneseni višak poslovanja iz prijašnjih godina u iznosu od 1.635.363,00 kuna.

SAŽETAK

U 2007. godini HZN je postigao značajne rezultate u ustroju nezavisnog nacionalnog normirnog tijela i ostvario napredak u pripremama za članstvo u europskim organizacijama za normizaciju CEN i CENELEC.

Zaposleni su novi radnici i provedeno njihovo obrazovanje, uređen je i opremljen prostor za rad i dvorane za sastanke.

Ostvaren je značajan porast broja članova HZN-a (povećanje za 11,66%). Doprinos članarina u 2007. godini u proračunu HZN-a iznosi 14,00%.

Veliki broj tijela državne uprave (ukupno 41) prijavio se za suradnju s HZN-om.

Uspostavljena je baza podataka o članovima HZN-a i tijelima državne uprave koja surađuju s HZN-om i omogućen pristup u zaštićeno područje na internetskim stranicama HZN-a s informacijama i dokumentima za članove.

Započeo je proces preustroja postojećih tehničkih odbora, registrirano je više od 2500 prijava za sudjelovanje u radu tehničkih odbora i uspostavljene internetske stranice za članove tehničkih odbora dostupne uz lozinku za osiguravanje dostupnosti radnih dokumenata.

Uspostavljena je nova internetska stranica Hrvatskog zavoda za norme (HZN), na hrvatskome i engleskome jeziku www.hzn.hr i novi e-mail sustav.

Izrađena su *Unutrašnja pravila UPN 1, UPN 2, UPN 5 i UPN 6* koja utvrđuju nova pravila rada HZN-a.

Održani su sastanci s predstavnicima ministarstava o uključivanju HZN-a u proces provedbe tehničkih propisa u njihovim područjima te o načelu upućivanja na dragovoljne norme u propisima, pripremljeni su popisi hrvatskih norma koji podupiru nove tehničke propise za objavu u Narodnim novinama.

U 2007. godini tiskano je trinaest (13) novih hrvatskih norma prihvaćenih uz prijevod, dok je veći broj norma prihvaćen u izvorniku, njih tisuću četrdeset i pet (1045).

Kao i ranijih godina objavljen je Katalog HZN-a za 2007. godinu, u elektroničkom formatu (PDF) na CD-u, izrađena prva verzija elektroničkog izdanja višejezičnog rječnika HZN-a, izrađeno godišnje izvješće HZN-a za 2006. godinu te objavljeno niz novih promotivnih publikacija i letaka.

HZN je organizirao stručne skupove za pravne i fizičke osobe, koji predstavljaju jednu od važnih djelatnosti.

HZN je bio suorganizator i pokrovitelj niza skupova i time, kao i izlaganjima svojih predstavnika, pridonosio uspjehu tih događaja.

Potpisan je Ugovor s DIN Deutsches Institut für Normung E.V. i Ugovor s ASTM International USA – Annex A to the Memorandum of Understanding.

HZN je prigodom 15. godišnjice djelatnosti normizacije ustrojio nagradu HZN-a „Petnaestogodnji izazov“ koja se dodjeljuje istaknutim pojedincima, akademskoj zajednici te odgojno-obrazovnim institucijama.

Financijsko izvješće pokazuje da prihodi ostvareni obavljanjem vlastitih aktivnosti iznose 4.519.572,87 kuna, povećani su 5% u odnosu na plan za 2006. godinu te pridonose s oko 34% ukupnim sredstvima HZN-a u 2007. godini.

Hrvatski zavod za norme završio je poslovnu godinu 2007. s pozitivnim financijskim rezultatom u iznosu od 788.443,14 kuna. Osim ovog viška HZN ima i preneseni višak poslovanja iz prijašnjih godina u iznosu od 1.635.363,00 kuna.

U 2008. godini, osim obavljanja redovitih djelatnosti, u skladu sa Zakonom o normizaciji, Uredbom o osnivanju, Statutom i drugim općim aktima, naglasak će biti na sljedećim skupinama aktivnosti: promidžbi dragovoljne normizacije kao podrška zakonodavstvu i gospodarstvu, prihvaćanju europskih norma i postizanju članstva HZN-a u europskim organizacijama za normizaciju CEN i CENELEC.

Nacionalne članice CEN-a dužne su prihvatiti europske norme. To prihvaćanje ima dvije faze: davanje europskim normama statusa nacionalnih normi i povlačenje svih oprečnih dokumenata.

Hrvatski zavod za norme aktivno će sudjelovati u prihvaćanju europskih norma radi ispunjavanja uvjeta za članstvo u CEN-u i CENELEC-u do kraja 2008. godine.

HZN-7-6/2008-UV-2
Zagreb, 30. svibnja 2008.

Ravnatelj HZN-a

dr. sc. Dragutin Funda